

mis väldib salonge ja buduaare, on üks väheseid erandeid Kálmáni loomingu. Vaatamata tegevustikule ja kirjutamisajale säilib Kálmáni muusika põhilaad ikka tundeputhana ja elurõõmsana. Kui see mõnikord ka kurvalt kõlab, siis ometi ilma melanhooliata, mis oli omane ta kuulsale kaasmaalasele, minoorse opereti geeniuseks nimetatud Ferenc Leháril. Imre Kálmán leidis, et: «suurtel muusikaloojatel leidub ikka austajaid ja imetlejaid, kuid nende kõrval võib ometi eluruumi olla ka komponistidel, kes on eelkõige teatriinimesed ega põlga kirjutamast kerget, tujuküllast, mõnusat, kenasti riietatud ja hästi kõlavat muusikalist komöödiat, mille klassik on Johann Strauss».

Lavastusala juhataja —
JAAN MIKKEL

Dekoratsioonide teostust juhendanud —

ELSA MÄNDSALU

Kostüümide teostust juhendanud —
LIIS MANNIK

Dekoratsioonid maalinud —
Eesti NSV teeneline kunstitegelane UNO KARBIS

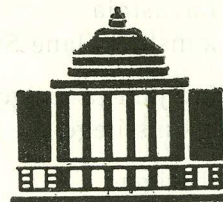
Jumestusala juhataja —
ILLI-ANN KALE

Valgustus —
TIIT URVIK

Butafor —
JOHANNA RANNE

Rekvisiidiala juhataja —
KARIN LINDMAA

Pealavameister —
HEINO LILLIPUU

RAT · ESTONIA ·

IMRE KÁLMÁN

MONTMARTREI KANNIKE

operett kolmes vaatuses

Julius Brammeri ja Alfred Grünwaldi libreto
Sulev Nõmmiku lavavariandis

Laulutekstid Kulno Süvalepa ja Uno Kreeni tõlkes

Esietendus 26. novembril 1983. a.

Lavastaja —
Eesti NSV teeneline kunstitegelane SULEV NÖMMIK

Muusikaline juht ja dirigent —
Eesti NSV teeneline kunstitegelane VALLO JARVI ✓

Dirigent —
JÜRI ALPERTEN

Kunstnik —
Eesti NSV rahvakunstnik ELDOR RENTER

Koormeistrid —
Eesti NSV rahvakunstnik UNO JÄRVELA, ANNE DORBEK

Ballettmeister —
JURIS KAPRALIS (külalisena)

Kontsertmeistrid —
ÜLLA MILLISTFER, JAANUS JUUL

Orkestri kontsertmeister —
JUHAN SCHÜTS või JAAN LAUR

Balletirepetiitorid —
ANDRUS KÄMBRE, BERTA KRUMM

Etenduse juht —
VAINO AREN, ENDEL SIMMERMANN

O s a d e s:

Raoul Delacroix, maalikunstnik — Eesti NSV rahvakunstnik IVO KUUSK
ROSTISLAV GURJEV
ANTS KOLLO ✓

Henri Murger, kirjanik — Eesti NSV teeneline kunstnik VOLDEMAR KUSLAP
Eesti NSV teeneline kunstnik ILLART ORAV ✓

Florimond Hervé, helilooja — ARVO LAID
HANS MIILBERG ✓

Ninon — Eesti NSV teeneline kunstnik HELGI SALLO
SIRJE PUURA ✓

Kindral Pipo de Frascatti, minister — Eesti NSV teeneline kunstnik KALJU KARASK ✓
Eesti NSV teeneline kunstnik TIIT TRALLA

Violetta Cavallini, hüüdnimega Kannike — NSVL rahvakunstnik ANU KAAL
EVE TASA ✓
LIINA SAARI

Parigi, vana moosekant — Eesti NSV teeneline kunstnik UNO KREEN
Eesti NSV teeneline kunstnik ERVIN KÄRVET ✓

Pisquatschec, kohtupristav — Eesti NSV teeneline kunstnik KARL KALKUN ✓
ENDEL SIMMERMANN

Parun Jakob Rotschild, pankur — REIN TAIDLA ✓
TONU KILGAS

Vodevilliteatri direktor — VALDO PEETRI
ENDEL SIMMERMANN ✓
Eesti NSV teeneline kunstitegelane SULEV NÖMMIK

Maurice, inspitsient — VAINO AREN
JAAN-VILLEM SIBUL
JURIS ŽIGURS ✓

Mademoiselle Margot — Eesti NSV teeneline kunstnik LIIDIA PANOVA ✓
MAAJA RUMESSEN
ASTA VIHANDI

Madame Blume antikvariaadist	— KATRIN KUMPAN ✓ LEELO TALVIK
Armand, vana boheemlane	— Eesti NSV teeneline kultuuritegelane HENNO SEIN ✓ HEINO RAUDAM
Ministeeriumi sekretär	— EDGAR HÄRMSON KALJU KALLAS ALARI PÖLDOJA ✓
Restorani köögi poiss	— REIN MIKK KALLE KRUISE } <i>juurjel</i>
Tütarlapsed tantsutrupist	— LII JOE AIKI KASE LYDIA ROOS LIINA SAARI KAI PARMAS VIRVE LOODSALU

Imre Kálmáni operetid «Estonia» teatri laval

Sügismanöövrid	1913	1918	1937	
Mustlaspriimas	1914			
Silva	1921	1935	1944	1948
Hollandlanna	1922	1934		
Bajadeer	1924	1936	1957	
Mariza	1925	1935	1959	
Tsirkusprintsess	1927	1964		
Chicago hertsoginna	1929			
Montmartre'i kannike	1930	1939	1945	
Kuradiratsur	1932	1940		
Keisrinna Josephine	1936			

IMRE KÁLMÁN sündis 1882. aastal Ungaris. Ta lapsepõlv jõukas kodus Siófokis möödus peaaegu et operetivärvi õhkkonnas. See Balatoni-äärne linnake kujunes nendel aastatel õitsvaks kuurordiks ilus-laheda jõudeelu ja kõikjal kõlava ajaviitemuusikaga. Isa pankrott tõi kaasa kolimise Budapesti, rohkeid loobumisi ja alandusehäbi, kuid, nagu helilooja hiljem meenutanud*, olnud see iseseisvumise ja tõsimeelsuse kool. Budapesti gümnaasiumis käies tegi Kálmán sedavõrd kiireid edusamme klaverimängus, et saavutas peaaegu imelapse maine. Üliagarast harjutamisest saadud kätevigastus sundis teda eriala vahetama ja Budapesti muusikaakadeemia kompositsiooniklassi astuma. Kálmáni varasemate helitööde hulgas on kammerlaule, klaveri- ja orkestripalu, sealhulgas sümfooniline skerto «Saturnalia» ning avamäng «Endre ja Johanna», muusikat draamalavastustele. Kálmán töötas lühemat aega ka muusikakriitikuna ja advokaadiabilisena.

Esimese tunnustuse saavutas Kálmán kabareelauludega, kuigi ta «noormehena heast perekonnast» kirjutas neid varjunime all. Suurt tähelepanu äratas helilooja esimene operett, ungariaineline «Sügismanöövrid» (1908). Kuuldused selle menust kandusid opereti-pealinna Viini ja juba järgmise aasta algul toimus sealgi «Sügismanöövrite» esietendus. Edu Viinis tegi Kálmáni nime tuntuks juba kogu Euroopas ja ka Ameerika Ühendriikides. Ehkki mõned teisedki Kálmáni operetid hiljem esietendusid Budapestis, sai heliloojast nüüd veerandsajandiks austerlane ja tema nime hakati kirjutama saksapäraselt Emmerich.

Pärast Austria annekteerimist Saksamaaga oli Kálmán sunnitud asuma Ameerika Ühendriikidesse. Seal filmiti mõned tema varasemad operetid; uudisteostest esietendus 1945. aastal «Marinka». 1949. aastal sõitis Kálmán korraks Euroopasse, kus teda vaimustusega tervitati. Peatselt pöördus ta Ühendriikidesse tagasi, kus kirjutas oma viimase opereti «Arizona-leedi» (1953). Imre Kálmán suri 1953. aastal Pariisis.

Kálmáni 21 operetist kütkestavad varasemad, nagu «Mustlaspriimas» (1912) ja ülipopulaarne «Silva» (1915, originaalpealkirjaga «Tšaardašivürstinna») ungari mustlasmuusika isikupärase kasutamise-ga. Olles usin kirjutama ja vastuvõtlik uutele tantsurütmedele, kirjutas I Maailmasõja üleelanud Kálmán küll endistviisi kaunist, meloodiaküllast, kuid juba internatsionaalsemas maneeris muusikat. Mustlasviiside juurde pöördus ta vahetevahel siiski tagasi, nagu «Marizas» (1924) ja «Kuradiratsuris» (1932). Kálmáni-aegne Viini operett oli veel viimane nurgake muusikateatrimaailmas, kus peategelastena olid eelistatud kõrge-st soost isikud. Sellest kõnelevad mitmed Kálmáni operettide pealkirjadki: «Tsirkusprintsess» (1926), «Chicago hertsoginna» (1928), «Keisrinna Josephine» (1936). Ooperi «Boheem» operetlik variant «Montmartre'i kannike» (1930),

* autobiograafiline skits noorus-aegadest «Võltsimatu tõde». Kirjastus W. Karczag, Viin 1932

mis väldib salonge ja buduaare, on üks väheseid erandeid Kálmáni loomingus. Vaatamata tegevustikule ja kirjutamisajale säilib Kálmáni muusika põhilaad ikka tundeputhtana ja elurõõmsana. Kui see mõnikord ka kurvalt kõlab, siis ometi ilma melanhooliata, mis oli omane ta kuulsale kaasmaalasele, minoorse opereti geeniuuseks nimetatud Ferenc Leháril. Imre Kálmán leidis, et: «suurtel muusikaloojatel leidub ikka austajaid ja imetlejaid, kuid nende kõrval võib ometi eluruumi olla ka komponistidel, kes on eelkõige teatriinimesed ega põlga kirjutamast kerget, tujuküllast, mõnusat, kenasti riietatud ja hästi kõlavat muusikalist komöödiat, mille klassik on Johann Strauss».

Lavastusala juhataja —
JAAN MIKKEL

Dekoratsioonide teostust juhendanud —

ELSA MANDSALU

Kostüümide teostust juhendanud —
LIIS MÄNNIK

Dekoratsioonid maalinud —
Eesti NSV teeneline kunstitegelane UNO KARBIS

Jumestusala juhataja —
ILLI-ANN KALE

Valgustus —
TIIT URVIK

Butafor —
JOHANNA RANNE

Rekvisiidiala juhataja —
KARIN LINDMAA

Pealavameister —
HEINO LILLIPUU

THE MAXXIK

THE MAXXIK

THE MAXXIK

THE MAXXIK

THE MAXXIK

THE MAXXIK

THE MAXXIK

THE MAXXIK

Hind 20 kop.